

*Saulis stors pi pakša slīnās,
Laikam reit būs leits.
Kačalāns ap kōji trynās,
Dzejvulš saraksteits.*

SATURS

(Ontons Kūkojs)

Lobreit nu reita
Tu azarrīksts
TĀVA TESTAMENTS
DZĪSMÁ AIZEZERÁI
VYLKUSOLĀ
DZILÁ ZĪMA
RYUGTŌ DVAKA
AGRŌK, TAGAD
Nabadzeiba
Cylvāks lobs

(Jūlijs Trūps)

Biernens

(Pīters Jūrciņš)

KEIŠA PŌRVIERTEIBA
PŌSOKA PAR PUTRU
ROGONU VIRĪNŠ
CĪLAVENIS SAIŠKI
REITA KRŌSU RŪTALÁ
MYUŽEIBYS DZĀSTĪ
ZĪMYS DĪNYS GAISMA

(Andris Vējāns)

VĪNA DŪMA
SNĪGŪS
SNĪGI, GODI, SAULIS RĪTS

(Diāna Varslavāne)

BALĀDÁ PAR BIŅOM

(Ramons Spaitāns)

GAIŠS BREISNENŠ

Kam cik vālu zīdi
TĀVU DZYRA
PAR GARŪ PUPU
RAUNU KA RAUNU
LAIKI MEJĀS
BAUSLEIBA
JŌVAR
Šur, īzavār, cik zaļš ir majš
KROSTĀ

(Vilhelmīne Urtāne)

LAIKS PASCĀT

(Ontons Slišāns)

VEIRA BĀDA

TŌDI LAIKI

PŌSACENĀ

Bolts snīgs

(Bronislava Martuževa)

Loba beja vasarenā

(Konstantins Mednis)

MORTUZĀNA POĻKA

GONŪS GŌJU

VEPRA BĀRIS

MILDA I ZUŠI

(Rūdolfs Linužs)

LATGALĪŠAM DZEIVĀ RAIBA

(Valentins Lukaševičs)

Vacam vaca zāčā

(Ontons Kūkojs)

Lobreit nu reita!

Mīlesteiba vysod pazamūst pyrmō!

I īt tei sīnu pļaut,

I bārnām leiksti šyupōt,

I sagaida paņ tūs,

Kas vokorā par grōvi natykuši pōri...

Lobreit nu reita!

Lobreit!

Mīlō mani otkon mūdynoj

Ai slaidu pierstu, pošys sumynōtū,

Pizaskarūt nūsveidušam byuda golam.

Lobreit nu reita!

As otkon jauns,

I sirdš maņ gluži sprauna,

Viejš motus jauc,

I cereibys kei Līpu kolna biņš,

Gon Dīva urdeitys,

Gon besa čaravōtys,

Ap munu golvu jau kuru laiku rindž!

Lobreit nu reita!

Tu otkon taida pati,

Maņ sirdi pīpyldi ai gaismys saneišonu!

• • •

Tu azarriķsts, Tu pučá, zierná zīdenš,
Tu lel̥yš naatklōtīs Līpu kolns,
dōrgakminš storp celá putekleišim.
Tu vysu laiku gaideitōkīs laiks,
Tu mirklis spūdruma vysmalnōkijā tymsā,
Tu sorma dabasūs kei bōl̥yš Pīna ceļš,
jōņtōrpenš, kas Leigū naktī spulgoj!
Tu muna vīneigō, Tu muna daudzveideigō,
Tu zalta būr̥žgola, Tu princesá zam kolna,
līpa zīdūnī, rūžōbulš, pyl̥ns mada.
Tu, ai, cik tyva maņ, cik nūslāpumim pyl̥na,
kei Monys Līzys smaids,
kei Engra Olimpeja!
Tu naļauņ aizmigt maņ,
ni atsamūstīs eisti,
tevi dzeivoju
Kei ciercinš acepleitī,
tevi mīļoju kei eņgelš sovu kungu,
Ceļūs nūzametš, ik reitūs gauži lyudzūs:
— O breineigō, o dīviškō, o daiļō!
O skaistums myužēigōks par pučom paradizī!
O sapyns, gaismys eryl̥s pīdzimšonys stuņdī!
Ļauņ tevi apskautš,
pīzaglaustš išk tovys iškeseibys,
lai munys slōpis caurskrīnūt car tevi
Tai vīnkūp sazaauž
Kei audžu audžōs pīlūceitīs
Tautys gora pyurs.

TĀVA TESTAMENTS

Dielen, kod vaira navareišu

Patš orklam lemešus kalť,

Mani īlić tu vogā

Mož spiešu pa druscenái art!

Tycu, gon bŷš maņ ģrostō spāka

Sovā vacainī vogu vāļ dzeiť,

I iz valānys atžiergušam,

Ceirulām “Lobreitu” teikť!

Dielen, koć Jōņūs aizdusa mŷcās

Nūnāš maņ beņći iz pļovu

Pōrzāsiežūt nu vītyš vītā -

Mož prodzeišu tai keidu vōlu!

Zynu, ka pļauť navā nūpļauť

Vysu, kas saplaućš i zīd,

Viņ caur veistūšōs zōlis smōrd

Teik maņ kei sisini dzīd!

Dielen, kod golā bŷš spieceni muni,

Stotā saslīti kiuli deveini,

Dasmytū - capuri izlić tu patš

Kei sorgu pret leitu i pārkiuni.

Vāļ tycu - lai šlandraki keidi -

Muna myuža dareitis dorbs

Pajimš kliepī bierneni mozu,

Paglōbš vōrpys nu pōrdeigšonys...

Dielen, nazabeisť, naasu nu tīm,

Kas nŷsvīž naspākā orklu pi molys;

Palikšu gryudā, vōrpōs i tod,

Kod vysam pavysam bŷš gols.

Pāč, kod pādejō stuņdená zvanās,
Zámeiti pōrsādž maņ pōri,
Lai tymā zámeitī dzeivōdams,
Dzeivōtu Tevī ari!

1986.

DŽĪSMÁ AIZEZERÁI

Aizezerī zyrgi peldōs
Poša vilnā galenī,
Aizezerī sapni syldōs
Madarenis zarenī.

Aizezerī jauni puiši
Mīlesteibu murdim tver,
Aizezerī maitu mōtis
Nagaideitam durvis ver.

Aizezerī, Aizezerī
Jōņtōrpeņu kōris dzīd,
Aizezerī, Aizezerī
Kōra vydā saulā rīt.

Aizezerī liksmá goldūs,
Trejdeveinūs orūdūs,
Aizezerī sōpá moldōs
Nanūleistūs leidumūs.

Aizezerī ļaudis staigoj,
Cyta laimi naskaužūt,
Aizezerī cylvāks smaida,
Sovu bādu mīrynūt.

Aizezerī, Aizezerī
Jōņtōrpeņu kōris dzīd,
Aizezerī, Aizezerī -
Tymā zāmī gribīs bīt!

VYLKUSOLĀ

Usnis ušnoj, smylgys smylgoj,
seiki skreipšli, eļkšni, kōrkly,
Peiss...

Zyrgs ar rotim nateik cauri,
kur vāļ cylvāks pušnaktš meļņi,
blōvu lukturēitī rūkōs —
Vylkusola.

Kū dūmoj tymā solā,
biernenš mozs i vāļ pōrs ailī,
nu latgalā, nu latgalītis,
nu obu lelōs cereišonys;
ka nav vāļ vysam gols!
i spurojās i spyrynojās,
I, čierīs mōtái podulūs,
aulim cici zeiž!

Kaidš izaugš jys,
šai solā pūra vydā —
voi vylku sugai rods,
voi jauna laika sōciejs?

DZILÁ ZĪMA

Dzilá, dzilá zīma
Snīgs da podušom -
A maņ jōteik sātā,
Sātā asmu svāts!

Sirdš, ak sirdš cik stypri
Ašná riti trīč,
Soltums, snīgs i putiņš
Elpu aizsyt cīt.

Dzilá, dzilá zīma -
Kū bez sātys as?
Tī div kačineitis
Ceplám molku nas!

Obom stīpu zivi,
Dasu, peirāgu,
I keidu glupu páli,
Pa celám nūgiutu.

Dzilá, dzilá zīma,
Naīt pavasarš -
Viņ styklojs saulis starenš
Car lūgu ņaizjom speid!

Pa kurū kačineitis
Acim izslīkušom
Verās kei as kuļūs
Pa koponom iz sātu...

RYUGTŌ DVAKA

Tāvs, karā aizīdams,
Sāja sevi tukšumūs...
Vīneigīs, kas beja jam -
Saulā reita dabasūs!
 Pyrmū lūdi izsaunūt
 Mīdzā acs: “Nadūd Dīvs!”
 Ūtrū lūdi izsaunūt:
 “Pretinīkūs sābris šķīt!”
Trešū lūdi naizsōvā,
Trešō tāvu pošu čārā -
Voi deļ tam bej karā īt,
Lelōs varys aizstōvāt?
 Krūplys auga kukužēits,
 Ryugtu dvašu dvašojūt -
 Tei ir tāva dvāseleitā,
 Ašná pūrā nūsleikusá...

1987.

AGRŌK, TAGAD

I

Mozi bārni, lely bārni -
Vysi vušku boru gona.
Mozys maitys, lelys maitys -
Vysys pyura sagys lūka.

Sariš suni, sazviņš zyrgi,
Saskriš sātā vīsuļvieji.
Pajukš cysys, krakšās vōrti,
Aizrauš maitys tautu dāly.

II

Vaci veči, vacys sīvys -
Vysi vīnu vušku gona.
Vaci veči, vacys sīvys -
Vacu deči purynoj.

Narej suni, nazvīdz zyrgi,
Sātai cauri caurviejš staigoj.
Sapyust cysys, sakreit pakši,
Nōtris gaida tautu dālus.

1984.

Kai nabadzeiba sirdi apjāmusá,
I pukst̃ tai leidza vāļ cyta nabadzeiba...
Veikals aiztaiseits,
Ni konfekšu, ni siļču nūpierkt̃ navar.
Lats svaidōs kabatōs
 i nazynu, kū darāt̃!
Nabadzeiba.
Trejs leli lūki apleik apskriejusá,
Pa tukšōm ryupneicom,
 pa sagruvušōm sātom. —
I navar izašķiert̃, —
Svīst̃ latu dabasūs
Voi nūpierkt̃ glōzi saulis puču sāklu?

1996.

Cylvāks lobs —

Deļ kō jys naīt iz sātu?

Vīns soka: “Kaidis to jys cylvāks?”

Cyts: “Jam vīnkōrši sātys nav...”

Cylvāks lobs —

Vaļstš lykumūs saceits: “Jys patš.”

Dažs kōpustu tauryns

Īdiej paļ kōpuru jō

Siermijā vaigu bōrdā...

Viņ parkū pasaulām nadereigs?

Ak, aizadūmōjš nataidom dūmom!?

Cylvāks lobs.

Lai tai bȳtu!

Tūmār iz krystcelim lads

I sāta — bez myureiša...

1999.goda 2.febrālī

(Jūlijs Trūps)

Biernens

Grabažu skaudzī sād

I vysu laiž pa gaisu.

A kai sovaižōk,

Jo tik kotru dasmytū

Par vierteigu montu var saukt -

Kas paleidz

Cilvēcēnām augt.

Māmenā izmysumā

Kai vysta pa pokulom perās:

Kur tōs skaudzis rūnās?

I otkon internetā

Pec lātōs Kīnys precis verās...

Nudi, itā vītā vōrds spieceigs -

Voi grabažu skaudzī var

Izaugt cylvāks jiedzeigs?!

(Pīters Jurciņš)

KEIŠA PŌRVIERTEIBA

Keišs ir sirdeigs, keišs ir oss -

Vairōk dyžons mozōk mozs.

Upis krostā gonōs zūsš -

Keišs jau verās sazabūzš.

Leiču pļovā grīzá grīž -

Keišs iz sōna apzasvīž.

Maileiti jys skaļbūs dzeiš,

Nūgiuš i kei kļocku reiš.

Viļteigs kōseitš izlykts jam, -

Tys gon dūmōts asaram, -

Tik patš pyrmīs daskrīn keišs

I ar vysu slīku reiš.

Redž, kur keiseitš tyrynoj,

Žaunys saulī vyrynoj.

Izbūzš acš - taidš strups i zaļš

Prosōs nabogs atpakaļ.

PŌSOKA PAR PUTRU

Vepris ásti treisynoj -

Tai sáv laiku eisynoj.

Kävái lytkys sveist,

Tāvam iuzys pleist.

Mōtá jūstu darynoj -

Tai sáv myužu garynoj.

Gryuds iz syuda sāts,

Dzeds nu jumta lāc.

Bīza putra plepinej,

Vaca bōba sepinej.

Zierņu kotlys vard,

Gonu bārni pard.

Niu maņ jiusim jōsoka:

Golā muna pōsoka.

Stōstiejums bej gryuts -

Vādars putrys ryuc.

ROGONU VIRĪŅŠ

Kotlā plepinej i guldz
Vierša pirškaulš, kozys žuļktš,
Ōža pauti, keilá byuds,
Babys lyndraks, dzeda syuds.
 Piād vyrys - vādars ryuc,
 Paryuc, pakūrc - palik gryuts,
 Paspryuk valī - pīdzymst smuts,
 Pīrá spolvōs, kryutežš gluds,
Ūlys lelys, kotrā puds.
Āļnis līsmom pylns vyss skuts.
Taidā skutā nav vāļ bīts.
Edz, kū dora dzeda syuds!

CĪLAVENIS SAIŠKI

Suneitš anekdotus stōsta,
Slūta sātys sliksni glōsta,
Klāva pakšš pret sauli smeļās,
Bezdeleigys laidelejās
 I zam bolkys dubļus klejoj.
 Mōra rūzjom palnus sejoj.
 Sātmaļš zyrga āstī verās —
 Drusku turīs, drusku sverās,
I iz stūpu pūdi maukti,
Pavasara bolsu saukti.
Dreiz ap rasnim mōla pūdim
Daņču placs bļš spraunim ūdim.
 Cilova nu saulis rīta
 Krōsys nas i sīn pi mīta.
 Oi, cik skaiški, oi, cik skaiški
 Itī cīlavenis saiški.

REITA KRŌSU RŪTALÁ

Reita saulá skustu raisa —
Reita krōsys pasvīž gaisā,
I vairs máitys navar pacīš
Taidys gaismys spielis acīs.
 Krōsys spulgōdamys mainōs.
 Breinōs máitys zylacainōs.
 Skrūpstōs zalá gaisma īkreit —
 Plakstenš aizverās i pīkreit.
Pīkreit zalái, īspeid polsa,
Tymši zylō sauc vāļ bolsā.
Ībryuneigō pabāg molā —
Nūzagloboj lopsys olā.
 Palākō caur myglu verās
 Sābra besakūka cerā.
 Ak jiuš griecīgōs i škeistōs,
 Sokit — kurei gaisma eistō?
Kurei palikš? Kurū giušu?
Celá molā nūzapyšu
Gryutā pyrmūdīnis reitā —
Aizdoncōtā, naguleitā.

1990.

MYUŽEIBYS DZĀSTĪ

Sajuka olūti,
Napaseņ rostī.
Palyka pušcelā
Gaideitī gosti.

Izdaga pučēitis,
Nūveita dāsti.
Sabruka pogrobi,
Myužeibys dzāsti.

ZĪMYS DĪNYS GAISMA

Tei gaisma krāslainō,
Kas zīmys dīnai vaigā,
Kai sudobrs apsyubiejs lājī leist
Vāļ pučis bōlgonys
ap munu mōji staigoj
I verās pīsnygušūs dabasūs.
I kaunūs as
ai bezmīgu i mīgu,
I koponys nu zvaigžņom
lājī kreit.
Ka prūtot jiuš
nu acim nūtraukť snīgu —
Tū cīži vajag pučom izstōstāť.
Tei gaisma zaltainō,
kas zīmys reitam vaigā, —
Tei pavasarī
otkon vosys dzeiș.
Jau kōrkly īsōrti
ap munu mōji staigoj
I verās pīsnygušūs dabasūs.

1992.

(Andris Vējāns)

VĪNA DŪMA

Tik vīna dūma, tik vīna
Kai rudzupučā maņ zīd;
Vīnolga, voi atīt dīna,
Voi prūjom aiz mežim īt.
Maņ gribīs, lai zámá tevi
Kai vōrpu iz stibra tur:
Tu jai taidu skaistumu devi,
Ka cytur naatraš nīkur.
Tys cauri vosorom vizās
Kai saulá i mienesnīks,
Plaukš mozmáitys zalta bizjōs,
Kod irbeitá rugaitī klīgš.

SNĪGŪS

Snīgi, snīgi, vacī draugi snīgi
Tyvōk Zīmyssvātkim mani vad,
Zalá, jauna ágleitá iz placa
Treju Kungu dīnā zvaigzni mat.

Sorgōšu leidz pošam Aizgavienám,
Pīspīššu ik stareni pi kryutš,—
Dzierdeišu, ka jau aiz Palnu dīnys,
Pyupuļneicu gaidūt, ryuči ryuc.

SNĪGI, GODI, SAULIS RĪTS

(TRIOLETI)

1

Kur tik verīs, kur tik áj,
Vysur snīgs i zīma —
Bolta rūta pasaulái.
Kur tik verīs, kur tik áj,
Zvierbulš čīpst i suneitš ráj:
»Atskrīņ gostūs cīmā!«
Kur tik verīs, kur tik áj.
Vysur snīgs i zīma.

2

Maņ nav nikō. A vyss řaiz beja.
Kai sapnám spōrni auga klōt,
Nu mīlesteibys plauka dzeja!
Maņ nav nikō. A vyss řaiz beja —
Bez osorom i grumbom seja, —
I placs, kur pīzaglaustīs: »Mōļ!«
Maņ nav nikō. A vyss řaiz beja.
Kai sapnám spōrni auga klōt! —

3

Ar godim nav nikaidi jūki,
Kai viejputini auļoj tī:
Tá lopys plaukst, tá kaily kūki.
Ar godim nav nikaidi jūki
Tī zaļoj vāļ kai seipullūki,
Tá solst kai lauki snīgōtī.
Ar godim nav nikaidi jūki,
Kai viejputini auļoj tī.

4

Táv baiš nu vacuma? Nu nōvis?
 A mož nu namiersteibys baiš,
 Kod suplōk dzeivī smuti stōvās?
 Táv baiš nu vacuma? Nu nōvis,
 Nu Laika nažieleigōs pļōvis,
 Kur nabašnīkim pyldōs gaiss?
 Táv baiš nu vacuma? Nu nōvis?
 A mož nu namiersteibys baiš?

5

Nav vāļ muna dzīsmá golā,
 Nav vāļ nūkritš pādejs snīgs —
 As vāļ atsiļšu nu sola.
 Nav vāļ muna dzīsmá golā,
 Napalikšu celá molā:
 Cepli kurynōt - lels priks!
 Nav vāļ muna dzīsmá golā,
 Nav vāļ nūkritš pādejs snīgs.

6

Snīgi, godi, saulis rīts —
 Vysus kūpā līku,
 Lai plaukst myužš kai lynu zīds,
 Kuru vātrys nanūtrīc.
 Putnu ceļu pōri līc
 Naktš ar mienesnīku.
 Snīgi, godi, saulis rīts —
 Vysus kūpā līku.

(Diāna Varšlavāne)

BALĀDĀ PAR BIŅOM

Iz strūpu lidoj biteitis,

Dīdīnā madu nas,

Leidz atīt rudinš - lapkritis,

Vyss apleik slāpns i vāss.

A bišu sātā sauleitā

Vāļ reitūs sylta lāc:

Ād madu jaunō paaudzā

I nazyna, kas vacs.

Ir tronim nūlamts liktinš sovs -

Pa laikim dzeivā zalā,

Kod bišu mōtāi pōrlūkōt

Šū vaļsteibu nav valis.

Jei bišu symtim dzeivi dūd,

Ceļ dreizōk tōs pi golda:

Jai vīnai iztycāts šys gūds,

Taids lykums strūpā volda.

Ir dorba biņom liktinš eiss -

Gryuts nesīnš, nabīt vacom...

Jōs narādzās vairs sauli dreiz,

A kannenis tikš jaunom.

I cylvāks narādz biteiti,

Kas kreit pi sovys nostys:

Mads lyupōs, zūda dūbeiti

Nu myuža naparostō.

Viņ pučis pīmiņ labdaris,

Jūs skūpstus, pādu svoru...

I audzej seikys sieklenis
Ai bišu čaklū goru.

(Ramons Spaitāns)

GAIŠS BREISNENŠ

Pret gaismu viņoj ezerenš,
Ik viņám saulis vaiņucenš.
Zaļš nīdrōjš nazkū mīly šveikst,
Par krostu bārza sveicīņš leikst.
 Stōv lekminī stolts svietelš seits,
 Kai dziļu dūmu pīpildeits.
 Seņ vaicōts mīrs. Kam oplom skrīt!
 Vyss dailīs tá jau vīnuvīt.
Bez vōrdu sazatykuši
Máš leiceitī, kur beja Dīvs,
Iz gaišu breidi garom gōjš,
I pelieceibu aizskolōjš.

Kam cik vālu zīdi, astreņ, mōs,
Voi ta nazyni — kūšš tevi solna?!
Tei — tu īzaklausi beidamōs —
Izkapti jau tacynoj aiz kolna.

Pavasars dreīž izsmōrdoj i veist,
Nu tō krōšņuma kas palicš šudiņ?
Asu zīds, kas solnys nazabeist,
Sovu pylnzīdeibu snādzu rudiņ!

TĀVU DZYRA

Ols ryugst maņ vāļ nu tāva mīļom,
Vāļ vacai bucai steipa tur;
A dzyra tei, kod skrūzī ilāj,
Daudz dzeivis stōstu ausīs bur.

Iz vacūs ticiejumu spōrna
Var pazacālť kai vonodzāns.
Lai lājī krākoj malnō vōrna,
Lai plieš nadrauga atsadzāns!

Tū tāvu-tāvu recepturu,
Kas vuica, kai pi kubla stōť,
Leidz šūdīnai as gūdā turu,
Tū munam dālam pōrmontōť.

Tai ejmu, sovu ceļu īdams,
Klōt styprynōtōjs — spāka kauss;
Vāļ grybātōjim lasi līdams,
Kas lobvieleigs, tys nanūskauzš.

PAR GARŪ PUPU

Cylvāki ir vysaidiski,
Ir ar taidi — naļaudiski.
Runovam i pōrrunovam,
Vīna olga — jys pa sovam!
 Itaidu mādž saukť par glupu —
 Dūmōjš audzāť garū pupu!
 Dabasūs šam izkōpšona,
 Spāka bỹškūt gonum-gona.
Saleidzynōť gribš ar zāmi,
Kaidi Dīva pagaļmeni...
Kū tu taidam īstōsteisi,
Moti gari, prōti eisi.
 Lai jau kōp ar vysom dāpom
 Dabasūs pa gaisa traťom,
 Pakōpš, pakōpš -nūzažauš,
 Verīs, vāļ i koklu laužš.
Cik var nāsť tī pupys zori,
Izkusť var nu korstim storim.
Augšā vōrgō zāmis mīsa
Iztvaikōš — viņ gors nu vīsa,
 Sveļmī i nu dabas-leita
 Dvāslā var tikť pōrkauseita.
 Kam iz soltū zāmi grīztīs,
 Var pi Dīva ceplā spīstīs!
Lai jau teik tei vīta jam —
Naļaudiskam cylvākam...
Mỹsim tá kai zāmis blaktim
Mīreigōks bỹš mīgs pa naktim.

RAUNU KA RAUNU

Veiti grūži, dūbta silá,
Paraudzeits i pokovs kalť.
Sakrauts dieļu blōčš kai pilá,
Tryukst vāļ dziernovu, kur maľť.
 Býš i tōs. Cik daudz tūs litu,
 Krovoldu seņ gonum-gon.
 Lai acš táv pi zámis sītu.
 Kūrla auss, kur īlyudz zvons.
Sovā daudz-tureibā verūs —
Voi tys vyss tá vajdzeigs maņ?
Tai kai dodzš tam pīzačerūs,
Pasaulš manī naīskaņ.
 Vyss muns — nalīta voi līta.
 Švōrbojās prōts tai kai ļumsts,
 Dvāslá sīta kai pi mīta,
 Nazkas īškā grauž i skumst.
Kryutežš gryuši nūzapyutá,
Kai bez monta iztikť var...
Tys kai pīlaulōta bryutá —
Mīla vakar, aizvakar.
 Kō tá gudrōť! Kōjis aušu,
 Tai jau ilgi vōvuļōts.
 Spļaunu sauvī — tōļōk raušu,
 Pylns pyurs vāļ nav manim krōts.

LAIKI MEJĀS

Seņōk dorbi škeirōs veiru lūkā,
Laiks niu prosa sīvom varu dūt:
Prassūt grūžus turāt styngrōk rūkā,
Cikom veči krūgā rōpojūt.

Munejō gryuž kōji bikšu storā,
Pagrōb celā-rotu atslāgys.
Bārnautus, več, izkar kūka zorā!
Programeju: jōveic šys i tys!
Zynu, tāv jau prōtā vacōs blienis,
Aci nabūlāj iz kaimiņ-pusi!
Gon maņ vōrāt, mozgōt, staigōt sienīs,
Laiki paver jaunus apvōrkšņus(i).

Aizdrōž šei kai rogonā ar slūtu,
Atvodom viņ nūsmird izpyutiejs.
Tai tōs lītys. Siedi, veceit — kū tu!
Sertificeits sātā paliciejs...

BAUSLEIBA

Nadzāņ Dīva mežā — nadadzeisi!
Īleisš dzili skuta bīzūkņūs,
Dusmu breižūs ļaudim prōti eisi,
Lobu sāklu sānolōs promeisi,
Nav tāv acš, ka zaltu saskateisi —
Kas zam saulis taidam jāgu dūš!

Laimys lyktū ziņti naklauseisi,
Kōja paņ aiz ūļa aizamāsš.
Mōrys zāmī leiku vogu dzeisi,
Krītnys ražys īgiuņ namōceisi,
Jālu dīgu komuleitī teisi —
Vysys stygys tik iz grōvi vāsš.

Celi leikumoji — vōrdi eisi.
Ūkstāj, kur tys dīvesteigīs taks!
Gryutumū i sōpu nūzabeisi,
Paleidzeigys rūkys napraseisi,
Kriejuma tai svīkstā nasaneisi —
Dīvs vāļ dziļōk mežā īzarakš.

Gona celā svārtīs viņ pa kreisi,
Nagūds dzeivōņ Dīva pašēļūs!
Dvāseli nu sārgys izkliudeisi,
Doramū ar sirdi padareisi,
Meilumu ap sevi izplateisi —
Dzeivā tūražiz tevi apsvietās.

JŌVAR

Rūkūs grōmotōs i dainōs,
Naziná vys mani mūka —
Kas tīm mýsu kaulym vainis,
Ka tūs vysi vieji lūka?

Vacūs laikūs kungim borgim
Pierduknis mās apslīkōjam,
Pasvīlpti par Kremļa sorgim,
Sātu pamatuši, gōjam.
Svešus karūgus mās cālām,
Māli svešūs bolsūs lūkom,
Naidnīkam i brōlām zvālām,
Cīkam nūtierpa jau rūka.

Kōjis lymtys, placūs kiukums,
Cītušīm bezgola sōpu,
Mýsu radinīks niu tryukums,
Tá mās tupu, tá mās rōpu.
Brōli, gona! Atsatūpom!
Napropulť vāļ mýsu molai!
Laimi cylvākim i lūpim
Dīvs viņ peļniejušīm dola.

Šur, īzavār, cik zaļš ir majš,
plašs mūsīm dūtīs zāmis klajš,
Eu, kaidi dzidri gaisi!

Ka pamos sarādž tova acš,
na jau kas cyts, kai viņ tu patš
sāv dzeivi šauru taisi.

KROSTĀ

Padebesš kai pučis lisma —
Blōzmá zīd,
Kam tei syltō vokordzīsmá?
Azars dzīd,
Viļneitš laičīneiti leigoj,
Saulá rīt.
Dīnys smōrds ar vāsmu steigoj
Vīnuvīt.
Kam táv myužam sovōs gaitōs
Skrītiņ skrīt.
Pavāroj, kai mienesš spaitoj
Mozulīt.
Kūpā sudobru ar zaltu
Taisōs līt.
Kab deļ sevá tu tū smaltu,
Pūrmalīt.

(Vilhelmīne Urtāne)

LAIKS PASCÄT

Vārds, kas paleidz augšancāltīs,

Ir kai reita gaismys stori,

Olūts, kimā veļdzi smāltīs -

Vārds, kas paleidz augšancāltīs.

Sāsim vysur gaišys dūmys:

Lobī gori — mās tī asom.

Pasoki, kas tevi nūmōc?

Rōdi gryutumu, kas nasams.

Kō deļ tāv ir skumjis acīs?

Kō deļ tu pa nakti raudi?

Vārds, kas laikā napasaceits,

Ir kai devalveita nauda.

(Ontons Slišāns)

VEIRA BĀDA

Eh ci, je drittvai ci!
Runoj tá i runoj tī —
Muna sīva pasōkusá
Vārtīs šnába mierenī.

Eh ci, je drittvai ci!
Kōja tá i kōja tī —
Muna sīva padzārusá,
Sāstōs cyta kliepeitī.

Eh ci, je drittvai ci!
Rūka tá i rūka tī —
Muna sīva apreibusá,
Īt ai cytu škiuneitī.

Eh ci, je drittvai ci!
Bāda tá i bāda tī —
Muna sīva pōrdzārusá,
Nūsleikusá kipeitī.

1997.

TŌDI LAIKI

Tōdi laiki dagōjuši;
Puiši sytōs, māitys karōs,
Vacī-tāvi, vacōs-mōtis
Serialus nakņom vārōs.

Tōdi laiki dagōjuši;
Maizá dōrga, krutka lāta,
Tāvu zāmis teirumeņūs
Usnā aug - ni kulta, sāta.

Tōdi laiki dagōjuši;
Daži kungūs ītykuši,
Bīzim mokim palykuši —
Nu gryb valdāt, nu gryb škaldāt.

Tōdi laiki dagōjuši;
Semkys splāuda, seksu bauda,
Nagryb moksōt, nagryb strōdōt,
Gryb tik politikā bōdāt.

1997.

PŌSACENÁ

Aiz trejim kolnim,
aiz trejim cīmim
trejs upis tak.

Aiz trejim kolnim,
aiz trejim cīmim
trejs tylti pōri upom —
ceļu vad.

Aiz trejim kolnim,
aiz trejim cīmim,
aiz trejim tyltim
ceļš lelu leikumu
ap jyuru mat.

A jyurys vydā
iz akminā
vīna gaiša svácā dag.

Vīna svácā
gaismu mat
celā vydā aiz leikuma...

Ap tū gaismu
trejs bōleni
trejs dīnenis,
trejs naksnenis
kolta mōsys asarenis —
izraudōtys škirūtīs
nu bōleņu — karaveiru...

2001.

• • •

Bolts snīgs!

— I celā putekli ir aizmiersti...

Bolts snīgs!

— I dubļu lipeiguma narādž...

Bolts snīgs!

— I pasaulš teireibu jou parādž...

Bolts snīgs!

— Voi acīs mīgs? Voi zudusá ir atminá?

Bolts snīgs...

— Kaidš prīks! Kaidš prīks par vysu tū,

Kō narādž....!

(Bronislava Martuževa)

● ● ●

Loba beja vasarená,
Saulis nažālōja,
Opolom(i) laseiņom
Madu tacynōja.

Loba beja vasarená,
Tik viņ na da gola:
Izmiercāja, salauzāja, —
Mīžu nav deļ ola.

Jau Mārteni mūdynōju,
Kam nacālā tyltu.
Aizgōdōju maizis cāpņ, —
Navā rudzu myltu.

Voi ap Katri, voi Andrivu
Snīga sagaidāsim?
Āssim maizi svešu captu,
Sovys natierāsim.

Zvaigzná zīmys dabasūs —
Leita nūmozgōta.
Ejmu svātkim āglis cierstu —
Nūmyuk ciervņ nu kōta.

Áj, mōs, nabādoj,
Pōrdzeivōsim vysu!
Ka da sātai natiksim,
Leissim tá iz cysu.

(Konstantīns Mednis)

MORTUZĀNA POĻKA

Tupu rōpu tāva sātā

Īzavieļu kulasātā.

As ar Prani, jei ar mani —

Nūdávám máš lelu skani.

Bolta kává strupu ásti,

Tei bej loba mōlu vást.

Jauna maita kuplu prišku,

Tei bej loba pyunī nášt.

Čorts ar Zoli doncoj poľku,

As ar Prani tūpať daņci.

Doncōtōjim golva grīžās,

A jī tikai tōļōk svižās.

Grīž Prani Pīterš vysu nakti,

Sirdš kryutīs syt jīm strauju takti.

Tei poľka Pranái ļūti pateik,

Lai ari naktim gulāť nateik.

1945.

GONŪS GŌJU

Gonūs gōju - kaņci grīžu,
Dagunu iz augšu rīžu.
Daņci vežu tai kai spulá,
Najauču nivīna sūlá.

Sagaidieju mārgys godus
Apcīmōju vysus rodus.
Sōču spīgelī as vārtīs,
Mierātīs i bīži svārtīs.

Sōku prasāt lobam svōtam:
Meklāt veiru maņ pa prōtam.
Īdevu jam kraklu garu,
Zōbokus bez cyukys saru.

Veirenš tyka maņ iz gūda,
Poša palyku kai būda,
Vysus dorbus veirs maņ veicá,
Mani slavāja i teicá.

Nav jau labi likī svori,
I ar veiru sōcās spori:
Pa kreisi kōja sōcá vilkt i
Mīlesteiba sōcá dilt.

Aizgōja jau veirs nu manis
Pi tōs systōs sābru Pranis...
Tagad tik ar sovu prōtu,
Iztikšu as i bez svōtu.

VEPRA BĀRIS

Veiri sagōja vepri kauņ,
Sprīdā, kai tū dūrņ voi sauņ.
Kai vacōks, Fraņuks puišim soka:
 »Nikō nav tá taida troka.
 Leons, Aļusņ kōjis tur,
 Izidorņ tam kryutīs dur,
 Jezups, Mikelņ guni kur,
 Alberts, Ignats duņčus losa
 I vepram mīsu boltu kosa,
 Kōjis apgrīž vepram Bronņ,
 Iudini tá pīnāsņ Stonņ.
 Vepram koklu atgrīžņ Modiks,
 Vysu pōrejū veikņ Odiks.
 Vaļuks Adai oknys nāsņ,
 Kas dorams ar tōm — gon jei prasņ.
 Saimnīks zyna, kū jam gōdōņ,
 Lai var veiri gūdam strōdōņ.
 Tagad čārsimās pi lītys
 Liksim vepreiti pi vītys.«
Divi pudi vepris svārā,
Pīcys dīnys bāris dzārā...
Cyti dorbi beja molā,
Cikam vepris beja golā.

1998.

MILDA I ZUŠI

Vysi mīļoj sābru Mildu,
Jei nī ar vīnu naceļ kildu.
Par sovu dzeivi tai jei stōsta,
Kod kaimiņ-Jōnām ceļus glōsta:
— Kai tik Rāznā saulá grymst
I lieni īsōk vokors timst,
Tivleņ as iz Rāznu speru
I tūs glumūs zušus keru.
Zutš tys ir kai teirīs ōksts,
Vaicoj, kur ir zierņu pōkstš.
Saunu as tam murdu priškā,
Draudzeņ, leiņ tu tymā īškā,
Izbeidz, glumīs, ōvātīs,
Leiņ maņ pōrtā žōvātīs.
Izasokūt ļūti maigi,
Teik maņ vysod zuši svaigi.
Cytus draugus dzonoj, ker:
Atjem murdus, zušus sver,
Protokolus Paura roksta,
Dažus paņ ar vāzu boksta.
A sīvīši jau nav tik glumi,
Lai bez dorba sajimtū tumi...

1998.

(Rūdolfs Linužs)

LATGALĪŠAM DZEIVÁ RAIBA

Latgališam dzeivá raiba,
Tai kai cyuku pupys zīds:
Tá pi dīva-golda dūdās,
Tá iz krūgu ļustātīs.

Dīvs ar valnu raun iz pušom.
Kur lai nabogs mīru rūn —
Laikam dereibys tīm slāgtys,
Kuram latgalš rūku dūn.

Godōs - latgalš īt da spovedš,
Sirdš kod osorōs jō sleikst;
Tik kū krysta zeimi pōrmetš,
Īt iz krūgu nūsvineīť.

Dzeivá nastōvās iz vītys,
Liktiņš soka – atīš laiks...
Kur ža dvāselái bỹš liktīs,
Ka Dīvs i valns tōs napasaukš?

(Valentins Lukaševičs)

Jaunam jauna jauneiba,
Vacam vaca záčá.
Apvylkta iz kairū pusi.
Izleidš lelš piersts.
Zam tō noga ašnis.
Iz kōjis izkōpš zyrgs.
Tys bez zūbim, oklš.
Pi zyrga aizmiersts orklys.

2020.